

MONITORING STEENUIL 2014 NATUUR-EN VOGEKWERKGROEP DE GRUTTO

Woord vooraf:

2014 was het twaalfde jaar dat we ons bezig houden met het monitoren van de steenuil. Al vanaf 2003 houden we door middel van inventarisatie en nestkastcontroles het aantal broedparen en het broedsucces van de steenuil bij.

Inleiding:

Het monitoringsgebied is onderverdeeld in acht aaneengesloten onderzoeksgebieden met een totale oppervlakte van ongeveer 144 km². Het werkterrein dat door onze ringers wordt bestreken, is echter nog een behoorlijk stuk groter. Grofweg geschat zijn we voor de steenuil actief in een gebied van circa 170 km². Met het inventarisatiewerk houden zich momenteel acht leden van onze Vereniging bezig: Jan Nijmeijer, Johan Grootte Punt, Vincent de Lenne, Christian Mensink, Gerard Spit, Jan Peddemors, Johan Drop, Leonard Rouhof en Wim Wijering. De informatie van de nestkastcontroles werd ook dit jaar weer aangedragen door de ringers Peter Bleijenberg, Harrie Linckens en Johan Drop.

Het inventarisatiewerk vindt plaats met behulp van geluidsapparatuur. In het voorjaar (maart/april) wordt hiervoor het onderzoeksgebied meerdere malen in de nachtelijke uren bezocht waarbij het aantal roepende mannetjes op kaart wordt ingetekend.

De inventarisatiegegevens van 2014

Het afgelopen seizoen deden we als steenuilwerkgroep voor het twaalfde achtereenvolgende jaar mee aan het Steenuil Monitoring Project. We stellen resultaatgegevens ook provinciaal en landelijk (SOVON) beschikbaar. Op deze wijze dragen wij ons steentje bij aan het volgen van provinciale en landelijke trends. Een goed inzicht over voor- dan wel achteruitgang, broedverloop, voedselaanbod etc. draagt immers bij tot het in stand houden van voldoende, maar vooral geschikte broedlocaties en territoria van de steenuil.

Broedterritoria

In onderstaand schema de territoriagegevens van de afgelopen 10 jaar:

Jaargang	Broedparen	Jaargang	Broedparen
2014	106 (116)	2009	100
2013	99 (106)	2008	104
2012	97 (103)	2007	100
2011	104 (111)	2006	95
2010	101	2005	93

*Tussen haakjes de aantallen, aangevuld met de gegevens uit een deel van Albergen.



Schuren met golfplaatdaken bieden nestgelegenheid voor de steenuil.

Zoals aan de territoria-aantallen te zien, zijn de broedpaar aantallen de laatste jaren behoorlijk stabiel. Het fluctueert rond de 100 territoria. Dit jaar zijn er echter wat meer territoria vastgesteld dan vorig jaar. De zachte winter van afgelopen jaar heeft waarschijnlijk geleid tot minder sterfte onder jonge steenuilen, waardoor enkele nieuwe broedparen gevormd zijn. Veelal zoeken nieuwe broedpaartjes nestgelegenheid onder golfplaatdaken van schuren.

Deelgebied resultaten in tabelvorm:

Onderstaande tabel geeft een overzichtsbild van de telgebieden in 2014, het gebied, de grootte en de inventariseerders van ons onderzoeksgebied.

Gebied	Territoria.	Oppervlakte	Plaats	Inventariseerder
1	20	23,5 km ²	Weerselo, Agelo, Reutum Albergen	Wim Wijering
2	20	26 km ²	Rossum, Agelo	Jan Nijmeijer
3	8	23 km ²	Volthe, Beuningen, Lemselo	Johan Groote Punt
4	11	9 km ²	Gammelke, Lemselo en Dolland	Friso Koop
5	16	16,5 km ²	Weerselo, Saasveld, Hertme,	Vincent de Lenne
6	15	19 km ²	Saasveld, Borne, Deurningen	Gerard Spit
7	9	13,5 km ²	Fleringen	Jan Peddemors
8	7	13,5 km ²	Albergen deels	Johan Drop
Totaal	106	144 km²		

Nestkast- en ringresultaten binnen ons eigen telgebied:

Van 25 bezette nestkasten binnen ons eigen telgebied werden door de ringers gegevens genoteerd over het broedverloop. Uiteindelijk bleken alle nestkasten succesvol en konden er maar liefst 96 jonge steenuilen worden geringd. Van de 25 gecontroleerde kasten zijn er 108 jonge steenuilen uitgevlogen, dit houdt in dat



per legsel gemiddeld 4,3 pullen vliegvlug geworden zijn. Dit betreft een zeer hoog percentage, wat mogelijk te danken is aan de goede conditie van de volwassen vogels in combinatie met zeer veel voedsel voor de pullen. Dit beeld werd door de ringers bevestigd; in een groot deel van de kasten was een grote voedselvoorraad aanwezig (voornamelijk muizen). Wel gecontroleerde, maar niet benutte steenuil kasten zijn in onderstaand overzicht niet meegenomen.

Het muizenaanbod was zo groot dat de prooien opgehoopt in de nestkast lagen

Gebied	legfels	Succesvol	Jongen	Jongen geringd	uitgevlogen
Albergen	6	6	26	17	26
Saasveld	2	2	9	9	9
Reutum	3	3	12	12	12
Fleringen	2	2	8	5	8
Weerselo	3	3	16	16	16
Deurningen	4	4	17	17	17
Agelo	1	1	5	5	5
Rossum	2	2	5	5	5
Beuningen	1	1	6	6	6
Tilligte	1	1	4	4	4
Totaal	25	25	108	96	108

Nestkast- en ringresultaten buiten ons eigen telgebied:

Buiten het monitoringsgebied hangen tevens tientallen kasten. Voor zover mogelijk worden deze tijdens het broedseizoen ook door onze ringers gecontroleerd. Van zeventien nestkasten buiten ons gebied werden door de ringers gegevens genoteerd over het broedverloop. Een deel van deze kasten valt onder IVN Almelo en SVG Geesteren. Uiteindelijk bleken elf nestkasten succesvol en konden er nog eens 35 jonge steenuilen worden geringd. Daarnaast werden twee oudervogels geringd, wat het aantal geringde steenuilen buiten ons werkgebied bracht op 34. Ook nu weer zijn wel gecontroleerde, maar niet benutte steenuilkasten, in onderstaand overzicht niet meegenomen.

Gebied	legsels	Succesvol	Jongen	Jongen geringd	uitgevlogen
Azelo	1	1	3	3	3
Almelo	5	3	9	8	9
Tubbergen	3	2	8	8	8
Mander	2	1	4	4	4
Zenderen	1	1	2	2	2
Harbrinkhoek	2	1	3	2	2
Geesteren	3	2	8	8	8
Totaal	17	11	37	35	36

Tot slot:

Ons werkgebied kan nog steeds een steenuilbolwerk worden genoemd. Door de zachte winter zijn veel steenuilen in goede conditie aan het broedseizoen begonnen. Daarnaast was de voedselbeschikbaarheid erg hoog (met name muizen) waardoor steenuil een zeer succesvol broedseizoen heeft gehad. Het is verder hartverwarmend om te zien hoe welkom de steenuil overal is op het platteland. We zullen ons in de nabije toekomst blijven inzetten om het biotoop van de steenuil te behouden. Niet zelden moeten we met lede ogen aanzien dat tal van rommelhoekjes en oude schuurtjes – het biotoop van de steenuil - voorgoed verdwijnen. Er zal voldoende voedsel en nestgelegenheid voor de steenuil moeten overblijven. Verruwing op geschikte plekken en het plaatsen van takkenbossen zijn goede alternatieven. De steenuil is ook gebaat bij het achterwege laten van ratten- en muizenkorrels.

Ook nu weer worden alle kashouders vanaf deze plaats hartelijk dank gezegd voor de goede zorgen het afgelopen jaar. Datzelfde geldt voor de tellers, die er weer heel wat avond- c.q. nachturen in hebben gestoken om de benodigde gegevens boven tafel te krijgen. Nog meer dan dat zijn we onze nestkastcontroleurs/ringers dank verschuldigd voor het vele werk dat zij ook dit jaar weer hebben verzet.



Steenuilcoördinator:
Vincent de Lenne

Rommelhoekjes en oude schuurtjes op het erf zijn aantrekkelijk voor de steenuil

Reacties en info:

secretariaat@nvwgdegrutto.nl